

Omero, Odissea, IX, 180 - 535

L'episodio del Ciclope (3)

καὶ τότε ἔγὼ τὸν μοχλὸν ὑπὸ σποδοῦ ἤλασα πολλῆς,
ἦος θερμαίνοιτο· ἔπεσσι δὲ πάντας ἑταίρους
θάρσυνον, μὴ τίς μοι ὑποδείσας ἀναδύη.
ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάινος ἐν πυρὶ μέλλεν
ἄψεσθαι, χλωρός περ ἑών, διεφαίνετο δ' αἰνῶς,

380

καὶ τότε ἔγὼν ἄσσον φέρον ἐκ πυρός, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
ἴσταντ'· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων.
οἱ μὲν μοχλὸν ἐλόντες ἐλάινον, ὄξυν ἐπ' ἄκρω,
ὀφθαλμῶ ἐνέρεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἐρεισθεῖς
δίνεον, ὡς ὅτε τις τρυπῶ δόρυ νήιον ἀνήρ

385

τρυπάνω, οἱ δέ τ' ἔνερθεν ὑποσσείουσιν ἱμάντι
ἀψάμενοι ἐκάτερθε, τὸ δὲ τρέχει ἐμμενὲς αἰεὶ.
ὡς τοῦ ἐν ὀφθαλμῶ πυριήκεα μοχλὸν ἐλόντες
δινέομεν, τὸν δ' αἶμα περίρρεε θερμὸν ἑόντα.
πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὔσεν αὐτμῆ

390

γλήνης καιομένης, σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ρίζαι.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν ἢ ἐσκέπαρνον
εἶν ὕδατι ψυχρῶ βάπτῃ μεγάλα ἰάχοντα
φαρμάσσων· τὸ γὰρ αὐτε σιδήρου γε κράτος ἐστίν
ὡς τοῦ σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαϊνέω περὶ μοχλῶ.

395

σμερδαλέον δὲ μέγ' ᾤμωξεν, περὶ δ' ἴαχε πέτρη,
ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ'· αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖο πεφυρμένον αἶματι πολλῶ.
τὸν μὲν ἔπειτ' ἔρριπεν ἀπὸ ἑο χερσὶν ἀλύων,
αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπνευ, οἱ ρά μιν ἀμφὶς

400

ᾤκεον ἐν σπήεσσι δι' ἄκριας ἠνεμοέσσας.
οἱ δὲ βοῆς αἰόντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος,
ἰστάμενοι δ' εἶροντο περὶ σπέος ὅττι ἐ κήδοι·

'''τίπτε τόσον, Πολύφημ', ἀρημένος ὦδ' ἐβόησας
νύκτα δι' ἀμβροσίην καὶ ἀύπνους ἄμμε τίθησθα;

405

ἢ μή τίς σευ μῆλα βροτῶν ἀέκοντος ἐλαύνει;

ἢ μή τις σ' αὐτὸν κτείνει δόλω ἢ βίηφιν;"

"τοὺς δ' αὖτ' ἐξ ἄντρου προσέφη κρατερὸς Πολύφημος·
'ὦ φίλοι, Οὐτὶς με κτείνει δόλω οὐδὲ βίηφιν.'

"οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον·

εἰ μὲν δὴ μή τις σε βιάζεται οἷον ἐόντα,
νοῦσον γ' οὗ πῶς ἔστι Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι,
ἀλλὰ σύ γ' εὖχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι.'

"ὥς ἄρ' ἔφαν ἀπιόντες, ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ,
ὥς ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μῆτις ἀμύμων.

Κύκλωψ δὲ στενάχων τε καὶ ὠδίνων ὀδύνησι
χερσὶ ψηλαφῶν ἀπὸ μὲν λίθον εἶλε θυράων,
αὐτὸς δ' εἰνὶ θύρῃσι καθέζετο χεῖρε πετάσσας,
εἴ τινά που μετ' ὅεσσι λάβοι στείχοντα θύραζε·
οὕτω γάρ πού μ' ἦλπετ' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.

αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον, ὅπως ὄχ' ἄριστα γένοιτο,
εἴ τιν' ἐταίροισιν θανάτου λύσιν ἢδ' ἐμοὶ αὐτῶ
εὐροίμην· πάντας δὲ δόλους καὶ μῆτιν ὕφαινον
ὥς τε περὶ ψυχῆς· μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
ἦδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή.

ἄρσενες οἷες ἦσαν εὐτρεφές, δασύμαλλοι,
καλοὶ τε μεγάλοι τε, ἰοδνεφές εἶρος ἔχοντες·
τοὺς ἀκέων συνέεργον εὐστρεφέεσσι λύγοισιν,
τῆς ἔπι Κύκλωψ εὔδε πέλωρ, ἀθεμίστια εἰδῶς,
σύντρεις αἰνύμενος· ὁ μὲν ἐν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκε,

τῶ δ' ἐτέρω ἐκάτερθεν ἴτην σώοντες ἐταίρους.
τρῆς δὲ ἕκαστον φῶτ' οἷες φέρον· αὐτὰρ ἐγὼ γε--
ἀρνεῖός γὰρ ἔην μήλων ὄχ' ἄριστος ἀπάντων,
τοῦ κατὰ νῶτα λαβῶν, λασίην ὑπὸ γαστέρ' ἐλυσθεὶς
κείμην· αὐτὰρ χερσὶν ἄώτου θεσπεσίοιο

νωλεμέως στρεφθεὶς ἐχόμην τετληότι θυμῶ.
ὥς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν Ἡῶ δῖαν.

"ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
καὶ τότε ἔπειτα νομόνδ' ἐξέσσυτο ἄρσενά μῆλα,
θήλειαι δὲ μέμηκον ἀνήμελκτοι περὶ σηκούς·

410

415

420

425

430

435